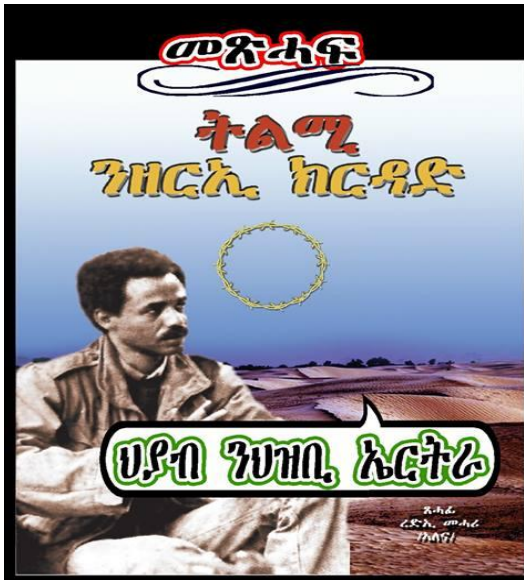

መጽሐፍ 'ትልሚ ንዘርኢ ክርዳድ' ህያብ ንህዝቢ ኤርትራ!

ታሪካዊት መጽሐፍ 'ትልሚ ንዘርኢ ክርዳድ' ብምኽንያት ህልቂት መንእሰያትና ኣብ ደሴት ላምፕዱሳ፣ ካብዚ ወርሒ ጥቅምቲ 2013 ንደሓር ሞባኒ ንህዝቢ ኤርትራ ንክትከውን ወሲኑ። ደበሳ ኢዮብ ንህዝቢ! ዛራ ንብዓትና ዝዕገተሉ፣ ድርመ-ም ኣርእስ ኣዴታት ኤርትራ ዝፍተሓሉ፣ ዝተሰደ ዝምለሰሉን ማህሌተ-ሰላም ዝንበበሉን ግዜ ይቐይረልና።

ሙሉእ ህዝቢ ኤርትራ ብከቢድ ሓዘን ተደኒሱሉ ኣብ ዘሎ ግዜ፣ ኣብ ልቢ ኢሳይያስ ዝኹሕኩሕ ድምጺ ሓዘን የለን። ከምቲ እግዚአብሔር ንፎርዖን ብኩሉ ኣብነታት ምስ ጨካኝ

ቀንዲ ጠንቂ ብርሰት ሃገርናን ጥፍኣት ህዝብናን ኢሳይያስ ኣፈወርቂ ኢዩ። መጽሐፍ 'ትልሚ ንዘርኢ ክርዳድ' ካብ 1970 ዓ.ም. ክሳብ ሎሚ ንምስጢራዊ ጉዕዞ እዚ ገበኛ ሰብዚ ብዝምልከት 622 ገጻት ሓዛ ብውሑድ ቁጽሪ ናብ ህዝቢ ከም ዝተዘርግሐት ይዝከር። ብሰንኪ ናይ ምዝርጋኽ ጸገምን ናይ ምግዛእ ዓቕሚን፣ ናብቲ ክንብባ ዝግበእ ተቓላሳይ ህዝቢ ኤርትራ፣ ቀንዲ ከኣ ኣብ ውሽጢ ናብ ዘሎ ህዝቢን ሰራዊትን ኣይበጽሑትን። ክቡር ኣብ ውሽጢን ኣብ ስደትን ዘሸኘ ህዝቢ! ንቀንዲ ጸላኢና ኣለለና ካብ ስደትን ዳግማይ ህልቂትን ንክንድሕን ኢሳይያስ መን ምዃኑ ብዕምቆት ንክንፈልጥን መድረኽ ይጠልብና ኣሎ። ካብዚ ሃገራዊ ሓልዮት ብምብጋስ፣ እዛ መጽሐፍ እዚኣ ካብ ወርሒ ጥቅምቲ 2013 ንደሓር ብብክፋት ብናጸ ኣብ ገጻት ኢንተርነትን ፈይቦ ቡክን ክትዘርጋኽ ኢያ። ቀዲሕካ ወይ ኣባዚሕካ ምሻጥ፣ ወይ ናብ ካልእ ቋንቋ ምትርጓም ብሕጊ ክልኩል ኢዩ። ረድኢ መሓሪ /ኣለና/ ካናዳ ጥቅምቲ 2013

ብቦኽሪ ወዱ ዝመጸ፤ ሎሚ እውን እቲ ዘለኣለማዊ ኣምላኽ ነዚ ካብ ፎርዖን ዘይፍለ ጨካኝ ብቦኽሪ ወዱ ከይተሳህሎ፤ ኣብ ልቡ ምንም ድንጋጽ ሞትን መቐዘፍትን ደቂ ኤርትራ የለን።

ኣብ ኤርትራ ናይ ሓዘን ዳሳት ኣብ ነፍሱ-ወከፍ ቅርጻት ተተኸሉ ኣሎ። ቅድሚ ኣመድ ድብ፣ ሓዘንተኛታት እኽለ ከይቀመሱ ኣብ ዘለውሉ እዋን፤ ህግደፋውያን ከም ዘመነ ባቢሎን ብዕመር ኮሮታት ኣብ ጓይላን ስኽራንን ኢዮም ቀንዮም ዘለዉ። ኣብዚ ህዝቢና ብጅምላ ዝሰደደሉን ዝሃልቀሉን ዘሎ ግዜ፤ ኩሉ ኤርትራዊ ዜጋ ንዕላማን ተልእኾን ቀዳማይ ጸላኢኡ ኢሳይያስ ኣፈወርቂ ብደቂቕ ክፈልጥ ኣለዎ ካብ ዝብል ሃገራዊ ሓልዮት እየምበኣር፤ ነዛ ስንክሳር ታሪኽ መጽሓፊይ ናብ ሙሉእ ህዝቢ ብናጸ ንክዘርጋኣ ወሲኑ። ኣብዚ ሕብረታት ደምብ ተቓውሞ በዚሑሉ ዘሎ ግዜ፣ ወላኳ ናይ ብዙሓት ሰባት ርእይቶ ነንበይኑ ክመስል ዝኸእል እንተኾነ፤ ኣሃውን ባዕላውነት ግጉይ መስትያት ናይ ሓቅነት ምዃኑ ስለዝኣምን፤ ከም ጸሓፊኣ መጠን ካብ ውድዓዊ ኩነታት ዘይተፈንተተ ርእይቶ ኣቕሪቦ ኣለኹ።

ብድሕሪ ስርሒት ፎርቶ ጥሪ 2013፤ ፖለቲካዊ መጎጎ ኤርትራ ኣይዘሓለን ዘሎ። ስለዚ ኣብዚ ክርቢት ምሽርጣጥ ጥራይ ተሪፉሉ ዘሎ ተሃሞሲ ግዜ፣ ጉጅለ ህግደፍ ንክልብሉብ ህዝብና ብተሰፋ ይጸበ ኣሎ። ምዝርጋኽ እዛ ታሪካዊት መጽሐፍ ድማ ነዚ ግሁድን ሰውርን ፖለቲካዊ ፍሕሕታ ባርዕ ነዳዲ ስለዝውሰኹ፤ ዓቢ ኣገዳስነት ኣለዎ። መጽሐፍ ትልሚ ንዘርኢ ክርዳድ ክሳብ ሎሚ ናብ ብዙሓት ከተማታት ኤውሮጳን ሰሜን ኣሜሪካን፤ ናብ ኣውስትራልያን ማእከላይ ምብራቕን፤ ብውሑድ ዓቕን ናብ ገላ ሃገራት ኣፍሪቃ፤ ከምኡ ከኣ ናብ ውሽጢ ኤርትራ ብሕብ-እ ተዘርጊሓ ኢያ። እዛ መጽሐፍ ክሳብ ክንደይኻ ኣገዳስነት ነይሩዋ? ኣብ ምንቕቓሕ ዜጋታትና ክሳብ ክንደይ ኣድሚዓ ከኣ ኣንበብታ ይመስክሩ።

ፖለቲካዊ ዝናር ዘይዓጠቐ መንእሰይ ኣብ መንገዲ ለውጢ ብዝለዓለ ናህሪ ክንዓዝ ስለዘይክእል፤ ከምኡውን ህዝቢ ኤርትራ ኣብ ታሪኹ ንካልኣይ ግዜ ጠላዕ ንክይብላዕ፤ እዛ

መጽሐፍ እዚአ ህያብ ንህዝቢ ኤርትራ አወፍያ አለኹ። አብ መንነትን ጥንታዊ ተልእኾን ኢሳይያስ፤ ዘገምታዊ አመጸጽና ናብ ስልጣን ናይ ሎሚ ላዕለዎት ገበርትን ሓደግትን ኤርትራ ዘለዉ የማነ ገብረአብን ሓጎስ ገብረሂወትን፤ ብልሹው ምሕደራ ስርዓት ህግደፍን ጠንቁን ሳዕቤንን ኩናት ባድመን ወ.ዘ.ተ... አድሂባ ኢያ ተጸሒፍ። ህዝቢ ኤርትራ ካብዚ አስካሕካሒ ተመኩሮ ክመሃር እንተኾይኑ፤ መራሕቱ ትርግታ ልቡ ዝሰምዑ፤ ከምኡውን አብ ልብታቶም ኤርትራዊ ደም ዝጭንጎስ ሰባት ክመርጽ ይግባእ።

እዛ ታሪኻዊት መጽሐፍ 622 ገጻት አለዋ። ንምንባብ መታን ክጥዕም ብዝብል መረዳእታ ከአ አብ ሰሙን ሓደ ወይ ክልተ ጊዜ ካብ 3-4 ገጻት (ወይውን ዝያዳ ገጻት) አብ ወብ ሳይታት ደለይቲ ፍትሒን ገጻት ፈይስ ቡክን ናብ ብዙሕ ክፋላት ተመቓቑላ ክትዘርጋሕ ኢያ። መጽሐፍ 'ትልሚ ንዘርኢ ክርዳድ'፤ ቀንዲ አብ ውሽጢ ሃገርና ንዘሎ ሓፋሽ ህዝብና ከም መምሃሪን ፖለቲካዊ መጎሳጎሲትን ንክትከውን ዓቢ ባህጊ አሎኒ። ብዘይካ ታሪኻዊ አፍልጦይ ናብ ተካእቲ ወለዶታት ምትሕልፋ ካልእ ጥሙሕ ስለዘይብለይውን፤ ደለይቲ ፍትሒ መደበራት ረድዮ አብ መደባተን አእትየን እንተአንብብኦ ተቓውሞ የብለይን። ከምቲ 'አድጊ ዘይረኽቡሰ ንበቕሊ ይጎዕቁ' ዝበሃል፤ ብዙሓት ወረጃታት ማዕዶ ይወራዘዩ ይኾኑ ኢዮም። ግን ንበዓል ጣፍን በዓል አፍን ካብ ጊዜ ቃልሲን እዋን ናጽነት አትሒዞ ስለዘረኣኹዎም አይስከፈሉን እዮ።

ክቡራት ኤርትራውያን! ከምኡውን ፈተውቲ ኤርትራ! አብዛ ናብ ምሉእ ህዝብይ ዝዘርግሓ ዘለኹ ስንክሳር ታሪኽ፤ መጽሐፍ 'ትልሚ ንዘርኢ ክርዳድ' አገዳሲ ሓቂታት ስርዓት ህግደፍ ንክትረኽቡ ደጊመ ተስፋ እገብር። መጽሐፍ 'ትልሚ ንዘርኢ ክርዳድ' ካብቶም አብ ኤርትራ ይኹን አብ ወጻኢ ቅድሚ ሎሚ ዝተሓትሙ መጻሕፍቲ ዝተፈልዩት ታሪኻዊት መጽሐፍ ኢያ። ኢሳይያስ አፈወርቂ ካብ ጊዜ ምስላፋ ክሳብ መዓልቲ ናጽነትን ምእሳር ጉጅለ 15ን አብ ልዕሊ ዜጋታት ኤርትራ ዝፈጸሞም ግፍዕታትን በደላትን አብ ሓደ መጽሐፍን ብውሑዳት ዓመታትን ዝጻፈፉ ስራሓት አይኮኑን።

ኢሳይያስ አፈወርቂ ካብ ተ.ሓ.ኤ ተፈልዮ አብ ዓላ ኢዩ ተጸንቢሩ። ርክቡ ምስ ተስፋንኪኤል ጆርጅን ወክልቲ ሲ.አይ.ኤን፤ ምምልላስ ኢሳይያስ ናብ መደበር ቃኘው፣ አብ ቃልሲ ህዝባዊ ሓይልታት ሓርነት ኤርትራ /ሰልፊ ናጽነት/ ብኢሳይያስ ዝተገብሩ ናይ በረኻ ቅንጻላታትን ሰኒዳ አላ።

ክሳብ ጊዜ ናጽነትን ብመደቡ ዝተወልዐ ኩናት ባድመ፣ ውግእ ዛገምበሳ ክሳብ ፋጺ፤ አብ ግንቦት 2000 ዓ.ም. አብ ግንባር መረብ-ሰቲት /ፋውሊና/ ክሳብ ካርካሻን ኦም-ሓጀርን ዝነበረ ውግእን ሳዕቢናቱን ተሰኒዱ አሎ። ሃገርና ኤርትራን ህዝባን አብ ስርዓት ህግደፍ ዘረኽቦ አደራዕን ሕሰምን ብዘርዘር ዝተንተነት መጽሐፍ ትልሚ ንዘርኢ ክርዳድ፣ ሓቀኛ አፍልጦ ንህዝብና፣ ብፍላይ ድማ ንመንእሰያት ወለዶና ዓቢ ምስሊ ዲክታተር ኢሳይያስን ደቀ-መዛሙርቱን ከተርኢ ኢያ። እዛ መጽሐፍ ካብቲ አብ መርበባት ኢንተርነት ዝዘርጋሕ ዝነበረ ጽሑፋት "አለና" ፍሉይ ዝኾነ ትሕዝቶ ተኾልኩላ አላ። አብ እዋን ፋሉላዊ ምሕደራ ህግደፍ፣ አማሓደርቲ ዘባታትን ጀነራላትን ብአብነት ዝተሰነዩ ጽሑፍን ትንታነን ድማ አቕሪባ አላ።

ኢሳይያስ አፈወርቂ አብ ዓላ ካብ ዝተፈልየሉ ጊዜ ክሳብ መዓልቲ ናጽነት ኤርትራን እዋን ሚሊዮን፣ ምእንቲ ብሕታዊ ስልጣኑ ክብል አሽሓት ምሁራት ጀጋኑ ዜጋታት ኤርትራን፤ እንተላይ እቶም ምስኡ ንልዕሊ ሰላሳ ዓመታት ዝተጎዙ አባላት መሪሕነትን ከም ጨው አሕቂቕ ኢዮ። ብዘይካ ናብ ወተሃደራዊ መንደጃዱኹ፣ ናብ ኩናትን ህውከትን ናብ ካልእ ናይ ሰላም መንገዲ ክኸይድ ባህ ዘይብሎ እዚ እንፈልጦ ኢሳይያስ፤ አብ ጊዜ ናጽነት ኤርትራ ምስ ሱዳን፣ የመን፣ ኢትዮጵያን ጁቡቲን፤ አብዚ ቀረባ ዓመታት ድማ ናብ ሶማሊ ሓዊ ክኣንጉድ ጸኒሑ። ነቲ ዝኣጎዶ ሓዊ ንምቕጻል ድማ ምስ አዝዮም ጥሩፋት ዝኾኑ አባላት አል-ቃዒዳ ብመንገዲ ሶማሊ ንቀርኒ አፍሪቃን ዓለምን ሃዊኹ ኢዮ። ንድጉል ዕላምኡ ሞግባጎ ዝገብር ካልእ ተርእዮ ከአ፤ ደምህት ዝተባህለ ውድብ አብ ኤርትራ ሓይሊ እናሓዘ ይኸይድ ምህላውዮ።

ኢሳይያስ ህዝቢ ኤርትራ ንምጽናት ካብ ዘለዎ ሕቡእ ኣጀንዳ ከዘልቐ ኣይክእልን ኢዩ። ስለዝኾነ ከኣ እነና ኣብ ጸጽባሕ ናይ ኣማኢት መንእሰያትናን ስድራ ቤታትን መርድእ ንሰምዕ ኣለና። ግዳያት ላምፕዱሳ እውን ሓደ ካብቲ ሕቡእ ኣጀንዳ ኢሳይያስ ከይኮነ ኣይተርፍን ኢዩ።

ሰላም ንኢሳይያስ ዕረ ኢዩ። ወዮ ደኣ ንሕና ኤርትራውያን ግሩሃት ኮይንናምበር ብደም ሰባት ኣእዳዉ ዝተሓጸበ ኢሳይያስ ተኹላ ከመይ ቢሉ ኢዩ ኣብ ማእከል ህዝቢ ኤርትራ ብሰላማዊ ኣገባብ ክነብር? ደም ሰብ እቲ ዝኸበረ ስለዝኾነስ፣ ነቲ ኣብ በረኻታት ኣቐዲሙ ዘፍሰሶ ውሕጅ ደም ንምድባስ ካብኡ ዝኸበረ ዋጋ ክኸፍል ነይሩዎ። ትሕትናን ይቐጮታን!!

ጉዕዞ ኢሳይያስ ብዘይካ ካብ ገበን ናብ ገበን ምስግጋር፣ ካልእ መሰጋገሪ ታንኳ የብሉን። ካብ ምብራዕ ኩናት ምስ ኢትዮጵያ ብሰበብ ባድመ፣ ክሳብ ጉጅምጅም እገዳ ባይቶ ጸጥታን ብድሕሪኡ ዘለዉ ምዕባለታትን ብዘርዘር ዝተንተነት መጽሓፍ 'ትልሚ ንዘርኢ ክርዳድ' ብዙሓት ምሁራትን ለባማትን ኤርትራውያን ብዛዕባኡ ጽሑፎምን መስኪሮምን ኢዮም። ብፍሉይነታን በቲ ሓዛቶ ዘላ ዝርዘራዊ ትንታኔታትን ከኣ፣ ኩሉ ኤርትራዊን ደላይ ሰላም ህዝቢ ኢትዮጵያን ንክንብባ እጽብ።

ካብ ግዜ ብረታዊ ቃልሲ ህዝብና ጀሚረ ብብዓመቱ ዝስንዶ ዝነበርኩ ንኣሽቲ መዘኻኸሪታት፣ ምስቲ ብድሕሪ ናጽነት ዝረኸብኩዎ ብሰፊሖ ናይ ምጽሓፍ ዕድል፤ መገሻታተይ ናብ ዓላን ምስክርነት ተቐማጦኡ ብዛዕባ ምምስራት ሰልፊ ናጽነትን ኣማውታ ተጋዳላይ ኣብራሃም ተወልደን፤ ኣብ ውሽጢ ውሑዳት ዓመታት ክውደኣ ክኢለ። ብኣዝዩ ግሩም ዋሕዚ ዘለዎ መሳጢ ዘይተጋነህ ሓቀኛ ታሪኽ፣ እሩማት ቃላትን ሰዋስውን፣ ከምኡ'ውን ብእሩም ስርዓተ-ነጥቢ ተዳልዮ ትርክብ ኣላ። ብክኢላ ስነ-ጥበባዊ ዲዛይን ዝተሰርሐ ናይ ቅድምን ድሕሪትን ገበራታን ኣብ ማእከል ዘለዉ ስእልታትን ከኣ፣ ንውሽጣዊ ትሕዝቶ መጽሓፍ ብንጽር ዝገልጽ ኢዩ። ኩላቶም ምዕራፋት ብንጽር ንዝተጸሓፉሉ ኣርእስትታት ገሊጾም ኣለዉ። ይኹንምበር ጉድለት የብላን ኣይብልን። ግን ከምቲ ኣብ መእተዊኡ ተሓቢሩ ዘሎ፤ ጉድለታታ ኣብ ምእራም ሎሚ'ውን ንርእይቶኹም ተጸባዪ እዩ።

ኢሳይያስ ኣፈወርቂ ካብ ግዜ ሰውራ /መንካዕ...የሚን...ጂዋሲስ/ እናበለ ኣብ ልዕሊ ዜጋታት ኤርትራ ዝገብሮ ዝነበረ ቅንጻላ፣ ከምኡ'ውን ክሳብ ሎሚ ኣብ ልዕሊ ህዝቢ መንነት ኤርትራን ከባቢናን ኣውራጃዎ ዘሎ ዕንወትን ሰላም ቀርኒ ኣፍሪቃ ንምዝራግ ዝተጠቐመሎም መናዋራታትን በብሓደ ተተንቲኖም ኣለዉ። ብሰንኪ ዘይምዕራይ ምምሕዳሩ ድማ ኣማኢት ኣሸሓት ህዝቢ ኤርትራ ንስደት ኣምራሖም። ጠንቂ ናይዚ ኩሉ ግናይ መርኣዮ ሃገራ-ኤርትራ ከኣ ባዕሉ ኢሳይያስን ፋሉል ዝሰደዶም ገለ ጀነራላቱን ጥራይ ኢዮም። ቃሕታዊ ዕንደራ ገለ ጀነራላትን ኣብ ናይ ገንዘብ ረብሓ ዝተመስረተ ዝምድናታትን'ውን ብኣብነት ተጸሓፎም ኣለዉ።

መጽሓፍ 'ትልሚ ንዘርኢ ክርዳድ' ኣብሪሃቶ ዘላ ሓቂታት ድማ፣ ነዚ ደም ኤርትራውያን እናሰተየ ናብ ስልጣን ዝተኸየጠ ኢሳይያስ ብዘይካ ብነጻጻዊ ኣገባብ ምእላይ፣ ብሰላማዊ መንገዲ ጥራይ ፍታሕ ምንዳይ ሕልሚ ምጻኑ ዘርዘራ ኣላ። እዛ ታሪኻዊት መጽሓፍ፤ ብቋንቋታት ትግረ፣ ዓረብን እንግሊዝን ተተርጉማ ናብ ሙሉእ ዓለም ንዘለዉ ኤርትራውያን ክትዘርጋሕ መደብ ኣሎኒ። ንቐሓት ዜጋታት ኤርትራ ኣብ ምዕባይ፣ ስርዓተ-መርር ህግደፍ ንምውዳቕን ካብ ዳግማይ ህልቂት መንእሰያትና ንምድሓን ተራ ክህልዎ ከም ዝኸእል እኣምን።

መንግስተ ሰማያት ንግዳያት ላምፕዱሳ
ጽንዓት ንህዝቢ ኤርትራ

ረድኢ መሓሪ /ኣለና/
alenakoena@gmail.com